

Senest opdateret
24. september 2024

Grænsehindringer inden for Rigsfællesskabet

Oversigt

Angår Danmark, Færøerne og Grønland	2
Indførsel af kæledyr til/fra Grønland.....	2
Angår Danmark og Grønland	4
Manglende retsvirkninger af medmoderskab	5
Krav om zinkkister ved transport af afdøde	5
Digitalt kørekort	6
Krav om fysisk tilstedeværelse ved fornyelse/genudstedelse af grønlandsk kørekort.....	6
Krav om fast bopæl i Grønland ved fornyelse/ genudstedelse af grønlandsk pas	6
Angår Danmark og Færøerne	7
Medicinal eksport	7
Medtagelse af lægemidler.....	8
Adgang til sagsportalen Minretssag.dk for færøske advokater.....	8

Angår Danmark, Færøerne og Grønland

Emne/hindring	Minister-/landsstyreområde	Beskrivelse	Status
Indførsel af kæledyr til/fra Grønland	DK: Fødevareministeriet/ Fødevarestyrelsen	Gældende regler for privat ikke-kommerciel flytning:	Fra DK/FO til GL: Regler om indførsel og udførsel af kæledyr i Grønland hører under Fødevarestyrelsen. Dog er flere områder, som f.eks. zoonoser (herunder rabies) og dyrevelfærd i Grønland overtaget af Selvstyret.
	FØ: Heilsufrøðiliga Starvsstovan (Levnedsmiddel-, veterinær- og miljøstyrelsen)	Fra DK/FØ til GL: Man skal have en tilladelse til indførslen fra Grønlands Repræsentation i København eller Fødevarestyrelsen alt efter dyrearten. Derudover skal visse andre krav være opfyldt.	
	GL: Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG)	Begrænsninger af arter, som må holdes på Grønland, er relevante ift. betingelser, som opstilles for import af dyr til Grønland. Formålet er at beskytte Grønland mod invasive arter, samt sikre dyrevelfærden for dyr i Grønland, som kan være vanskelige eller farlige at holde i Grønland, som følge af dyrenes særlige krav til levevilkår, fx foder.	Det er Fødevarestyrelsens ansvar at udarbejde betingelser for indførsel af <u>levende dyr til Grønland i al almindelighed</u> . Dette forudsætter, at Grønland forinden tager stilling til og udarbejder regler om, hvilke arter, som de vil tillade holdt i Grønland, og <u>derved tillade indført</u> . Dette er grundlaget for rammerne for Fødevarestyrelsens arbejde med fastsættelse af betingelser for indførsel til Grønland. Udarbejdelse af betingelser for indførsel af levende dyr er omfattende og kan kræve udarbejdelse af risikovurdering og involvering af faglig understørelse fra andre institutioner, og forudsætter derfor en afgrænsning af hvilke arter, som Fødevarestyrelsen behøver at arbejde med.
			En ændring af reglerne for at indføre kæledyr i Grønland forudsætter, at visse love og bekendtgørelser udarbejdes eller ændres af Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland, herunder bekendtgørelse om forbud mod hold af særlige dyr. Det vil være mest hensigtsmæssigt, at disse er på plads, før Fødevarestyrelsen udarbejder

bekendtgørelse om ind- og udførsel af levende dyr til Grønland.

Fødevarestyrelsen har den 18. juni 2024, som følge af kommende åbning af internationale lufthavne i Grønland, afholdt møde i Nuuk med Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland og Departementet for Fiskeri og Fangst, for at drøfte udfordringerne i denne forbindelse med indførsel af levende dyr.

På mødet blev det gensidigt bekræftet, at Fødevarestyrelsen, Departementet og Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland er indstillet på at prioritere udarbejdelsen af hhv. grønlandske og danske regler, som gør det muligt at forvalte indførsel af levende dyr til Grønland. Det er forventningen, at grønlandsk lovgivning færdiggøres inden udgangen af 2024, og at den danske bekendtgørelse kan træde i kraft i første halvår af 2025.

Selvstyret har tilkendegivet, at det vil blive overvejet at begrænse muligheden for at opnå tilladelse til at holde dyr i Grønland til kun at omfatte personer med bopælsadresse i Grønland. Dette vil blandt andet medføre, at turister ikke kan indføre kæledyr, f.eks. ved flyrejser til Grønland, hvilket vil være i lighed med eksisterende færøske regler. Begrænsningen ønskes af beskyttelseshensyn for den grønlandske fauna og dyresundhedsstatus, da det kan være vanskeligt at gennemføre kontrol med turisternes kæledyr, samt eliminere andre praktiske udfordringer forbundet med rejsende ”turist-kæledyr” internt i Grønland.

Angår Danmark og Grønland

Emne/hindring	Minister-/landsstyremråde	Beskrivelse	Status
Indførsel af animalske varer direkte fra tredjelande - Nye internationale lufthavne i Grønland	DK: Fødevareministeriet/ Fødevarestyrelsen GL: Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG)	Nye internationale lufthavne, i hhv. Nuuk og Ilulissat, vil åbne for muligheden for internationale flyankomster direkte fra et tredjeland (ikke-EU-land). Disse fly vil kunne medbringe varer med animalsk indhold (og evt. levende dyr). I dag kommer alle disse varer (og levende dyr) til Grønland via Danmark eller Island, da disse lande aktuelt er de eneste med flytransportruter til/fra Grønland. I henhold til Fødevarestyrelsens regler skal varer med animalsk indhold, der indføres til Grønland, opfylde de samme betingelser, som hvis varen indføres til DK/EU. Dermed bliver tredjelandsvarer, som er omfattet af krav om grænsekontrol, kontrolleret ved ankomst til DK/EU, inden varen videresendes til Grønland. Varer med animalsk indhold vil, via de nye lufthavne, kunne flyves direkte til Grønland, hvor der ikke vil kunne foretages grænsekontrol, da der ikke er, og ikke er planlagt opførsel af, grænsekontrolsteder i tilknytning til de nye lufthavne.	Fødevarestyrelsen har på nuværende tidspunkt ikke modtaget henvendelser fra det grønlandske erhverv eller Selvstyret vedrørende ønske om tredjelandsindførsel af varer med animalsk indhold til Grønland via lufthavnene. Såfremt der opstår et ønske om tredjelandsindførsel direkte til Grønland, vil styrelsen sammen med Selvstyret gå i dialog med operatørerne af lufthavnene. Løsningsmulighederne vil som udgangspunkt være, at de grønlandske operatører enten investerer i opførsel af grænsekontrolsteder, som skal bemannes af Fødevarestyrelsen eller, at styrelsen, i samarbejde med de evt. kommende internationale flyselskaber, lufthavnene og Selvstyret, opsætter forbud mod, at fly medbringer disse typer af varer (og levende dyr) direkte fra tredjelande. Fødevarestyrelsen vurderer ikke, at hindringen på nuværende tidspunkt er mærkbar, da de fleste fødevarer der kommercielt indføres i Grønland kommer fra Danmark eller Island.
Eksport af fiskevarer direkte til tredjelande - Nye internationale lufthavne i Grønland	DK: Fødevareministeriet/ Fødevarestyrelsen GL: Veterinær- og Fødevaremyndigheden i Grønland (VFMG)	Nye internationale lufthavne, i hhv. Nuuk og Ilulissat, vil åbne for muligheden for internationale flyafgange direkte til et tredjeland (ikke-EU-land). I dag foregår al grønlandsk tredjelandseksport af fisk og fiskevarer via Danmark, da eksport hovedsageligt er forbundet med tredjelandskrav om eksportcertifikat udstedt af Fødevarestyrelsen (den kompetente myndighed).	Grønlands erhverv har udtrykt ønske om at kortlægge muligheden for udstedelse af eksportcertifikater i Grønland, så der kan eksporteres fisk og fiskevarer direkte til tredjelande. Fødevarestyrelsen har, i samarbejde med Selvstyret, igangsat den indledende dialog med fiskerierhvervet og operatørerne af lufthavnene for at oplyse dem om de forudsætninger (for både erhverv, lufthavn, Selvstyret og styrelsen), som skal være opfyldt, før ønsket om direkte eksport fra Grønland kan imødekommes. Forudsætninger for direkte eksport til tredjeland indebærer blandt andet, at grønlandske

lufthavnsoperatører investerer i opførsel af fødevare-opbevaringsfaciliteter, at erhvervet omstiller deres logistik-/procesgange, at Selvstyret udarbejder og implementerer regler og kontrolsystemer (f.eks. ifm. told/skat), og at Fødevarestyrelsen har tilstrækkeligt personale (dyrlæger) til bemanning af styrelsens kontor i Nuuk til kontrol af eksportforsendelser og efterfølgende eksportcertifikatudstedelse.

Manglende retsvirkninger af medmoderskab

DK: Social- og Boligministeriet

GL: Departement for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender

Reglerne om medmoderskab i børneloven for Danmark indebærer, at en kvinde, der føder et barn, og kvindens ægtefælle eller partner kan aftale, at ægtefællen eller partneren skal være medmor til barnet. Dette medmoderskab har samme retsvirkninger som et faderskab.

Reglerne om medmoderskab findes i børneloven, som social- og boligministeren satte i kraft for Grønland pr. 1. april 2024.

Der er ikke taget stilling til, om medmoderskab etableret i Danmark kan tillægges retsvirkninger i Grønland. Manglende retsvirkninger af medmoderskab kan have betydning i en række relationer, fx forældreskab, forældremyndighed, forsørgelsespligt, arveret og ret til sociale ydelser.

Krav om zinkkister ved transport af afdøde

DK: Indenrigs- og Sundhedsministeriet

GL: Departement for Sundhed

Grønland ønsker fravigelse af kravet om anvendelse af zinkkister ved transport af afdøde mellem Danmark og Grønland. Reglerne for transport af afdøde til og fra udlandet er underlagt internationale aftaler fra 1937 og 1973, hvor Danmark har ratificeret aftalen fra 1937 ifølge oplysninger fra 2019 fra Styrelsen for Patientsikkerhed. Implementeringen er i Danmark udmøntet ved bekendtgørelse nr. 152 fra 1983, der er udstedt i medfør af den tidligere epidemilov, som ikke kunne sættes i kraft for Grønland. Det betød, at bekendtgørelsens undtagelsesbestemmelser om, at transport af afdøde mellem de nordiske lande ikke behøvede at ske i zinkkiste, ikke kunne anvendes for transport af afdøde ml. Danmark og Grønland.

Styrelsen for Patientsikkerhed vurderer, at ønsket vil kræve ændring af de nuværende regler. ISM undersøger mulighederne for at undtage kravet om anvendelse af zinkkister ved transport af afdøde mellem Danmark og Grønland, f.eks. ved at indgå bilateral aftale herom. ISM skal tage stilling til, om det er muligt at indgå en bilateral aftale med GL og derpå ændre de gældende danske regler. ISM vil i 2. halvår 2024 afsøge mulighederne for undtagelse. ISM har endvidere dialog med Miljø- og Ligestillingsministeriet om sagen.

Siden 2018 er epidemiloven blevet ændret flere gange, men den gældende epidemilov kan fortsat ikke sættes i kraft for

		Grønland – den kan alene sættes i kraft for Færøerne. Det betyder, at kravet om transport af afdøde i zinkkiste mellem Grønland og Danmark formentlig fortsat ikke kan fraviges med hjemmel i bekendtgørelsen fra 1983.	
Digitalt kørekort	DK: Transportministeriet (Applikation er udviklet af Digitaliseringsstyrelsen i samarbejde med Færdselsstyrelsen og Rigspolitiet).	En person, der både er indehaver af et dansk kørekort og et grønlandsk kørekort kan ikke anvende den danske kørekortapplikation (digitalt kørekort), hvis det senest udstedte kørekort er det grønlandske kørekort. Der er umiddelbart tale om en teknisk udfordring.	Transportministeriet og Færdselsstyrelsen har været i dialog med de relevante myndigheder og har set ind i de udfordringer, der er med at bruge den danske kørekortapplikation, hvis det senest udstedte kørekort er et grønlandsk kørekort. De juridiske rammer, som fremgår af den danske kørekortbekendtgørelse er, at man kun kan være indehaver af ét kørekort. Denne regel har udspring af EU's kørekortdirektiv. Det er således ikke muligt at være indehavere af mere end ét kørekort efter reglerne i Danmark. Transportministeriet er klar over, at dette kan medføre en række udfordringer for indehavere af danske kørekort, der vælger at bosætte sig i Grønland. Derfor ændres reglerne i den grønlandske kørekortbekendtgørelse således, at danske kørekort anerkendes i Grønland. Med denne løsning vil der ikke længere være behov for at ombytte det danske kørekort til et grønlandsk kørekort, og man kan derfor fortsat benytte den danske kørekortapplikation. De nye regler forventes at træde i kraft i oktober 2024.
Krav om fysisk tilstedeværelse ved fornyelse/genudstedelse af grønlandsk kørekort	DK: Transportministeriet og Justitsministeriet GL: Grønlands Politi (Departement for Boliger, Infrastruktur og Ligestilling)	En person, som er bosiddende i Danmark, og som er indehaver af et grønlandsk kørekort, skal i dag møde op ved politiet i Grønland for at indgive ansøgning om fornyelse eller genudstedelse (duplikatkørekort). Da det alene er Grønlands Politi, der varetager administrationen af grønlandske kørekort, kan der således ikke ansøges ved en myndighed i Danmark.	Rigspolitiet er i dialog med Kommunernes Landsforening om problemstillingen, da indgivelse af ansøgning om dansk kørekort i Danmark er forankret hos kommunerne.
Krav om fast bopæl i Grønland ved fornyelse/	DK: Justitsministeriet	Ved fornyelse/genudstedelse af et grønlandsk nationalitetspas foreligger der ikke et krav om fysisk tilstedeværelse ved Politiet i Grønland.	Det er uafklaret, i hvilket omfang der er tale om en grænsehindring.

genudstedelse af grønlandsk pas

Det er muligt at få udstedt et grønlandsk nationalitetspas hos samtlige pasudstedende myndigheder i Danmark. Det er dog en forudsætning for at få udstedt et grønlandsk nationalitetspas, at borgeren har fast bopæl i Grønland.

På baggrund af en konkret sag er der blevet rejst et spørgsmål om muligheden for at få udstedt et grønlandsk nationalitetspas, hvis vedkommende har bopæl uden for Grønland.

Justitsministeriet vil drøfte den nuværende praksis for udstedelse af grønlandske pas med Rigspolitiet, Udenrigsministeriet og Naalakkersuisut med henblik på at undersøge muligheden for, at grønlændere, der er bosat uden for Grønland, også kan få udstedt grønlandsk pas.

Angår Danmark og Færøerne

Emne/hindring	Minister-/landsstyreområde	Beskrivelse	Status
Medicinal eksport	DK: Indenrigs- og Sundhedsministeriet FØ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender)	Det er som udgangspunkt ikke lovligt at indføre medicin til Danmark ved forsendelse fra et land uden for EU/EØS. Dette medfører, at apoteker i lande uden for EU/EØS ikke kan eksportere magistrelle lægemidler (fremstillet efter recept til en enkelt patient) til Danmark.	Færøerne er ikke medlem af EU/EØS, og regnes derfor som et tredjeland inden for medicinalområdet. ISM afventer fortsat afklaring vedrørende Færøernes status hvad angår medicinal eksport. ISM har drøftet sagen med Heilsumálaráðið på møde i dansk/færøsk sundhedssamarbejde. Det blev aftalt at Heilsumálaráðið undersøger, hvori problematikken beror.

Medtagelse af lægemidler	<p>DK: Indenrigs- og Sundhedsministeriet</p> <p>FØ: Heilsumálaráðið (Landsstyreområdet for Sundhedsanliggender)</p>	<p>Efter lægemiddelloven må private personer kun indføre (humane) lægemidler til eget forbrug efter regler i gældende bekendtgørelse om privates indførsel af lægemidler. Efter reglerne kan private personer fra lande, der ikke er medlem af Den Europæiske Union eller omfattet af EØS-aftalen, højst medbringe lægemidler til 3 måneders forbrug. Borgere fra Færøerne og Grønland kan derfor medbringe lægemidler til eget forbrug i indtil 3 måneder ved rejser til Danmark, mens borgere fra EU/EØS kan medbringe lægemidler til længere tids forbrug.</p>	<p>Færøerne er ikke medlem af EU/EØS, og regnes derfor som et tredjeland inden for medicinalområdet. ISM afventer fortsat afklaring vedrørende Færøernes status hvad angår medtagelse af lægemidler. ISM har drøftet sagen med Heilsumálaráðið på møde i dansk/færøsk sundhedssamarbejde. Det blev aftalt at Heilsumálaráðið undersøger, hvori problematikken beror.</p>
Adgang til sagsportalen Minretssag.dk for færøske advokater	<p>DK: Justitsministeriet/ Digitaliserings- og Ligestillingsministeriet</p> <p>FØ: Lagmandens kontor</p>	<p>Civile sager i Danmark skal som det klare udgangspunkt anlægges og behandles via sagsportalen Minretssag.dk. På sagsportalen kan parter og partsrepræsentanter bl.a. tilgå sagens processkrifter, bilag, retsbøger og domme. Retterne kan dog beslutte, at en sag ikke skal behandles ved anvendelse af sagsportalen, når der foreligger særlige forhold.</p> <p>For at tilgå sagsportalen skal man have MitID Erhverv. En tilslutning til MitID Erhverv kræver, at virksomheden har et dansk CVR-nr. Det er i den forbindelse blevet anført af Advokatfelag Føroya, at dette medfører, at færøske advokater ikke kan varetage civile sager i Danmark på linje med deres danske kollegaer.</p>	<p>Digitaliseringsstyrelsen er i dialog med blandt andet Erhvervsministeriet og Lagmandens kontor på Færøerne, og der er fundet en mulig løsningsmodel for færøske virksomheders opnåelse af et CVR-nr. med efterfølgende mulighed for tilslutning til MitID Erhverv. Løsningsmodellen implementeres snarest muligt i samarbejde med de involverede parter.</p>